

KUTSESTANDARD

Geodeet, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Käesolev kutsestandard on aluseks isikute tööalase kompetentsuse hindamisele.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Geodeet, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Geodeesia (kr geodaisia "maajagamine") on teadus planeet Maa ja selle pinna osade kuju ja suuruse määramisest, seejuures ka kasutatavatest mõõtmismeetoditest, mõõtmistulemuste matemaatilisest töötlemisest ning maapinna osade kujutamistest tasapinnal kaartide, plaanide ja profiilidena.

Geodeedi peamine tööülesanne on geodeetiliste tööde tegemine ehitusobjektidel, planeeringu- ja projekteerimisaladel: esmalt mõõdistustööd objektil ning seejärel saadud andmete töötlemine, analüüsimine, tõlgendamine ja vormistamine.

Geodeet tegutseb vastavalt erialale erinevates valdkondades: ehitusgeodeetilised tööd, insenertehnilised eritööd, kõrgema geodeesiaga seotud tööd, geodeetilised uurimistööd. Tegevusvaldkonnast ja väljakujunenud traditsioonidest lähtuvalt nimetatakse geodeesiaalal töötajat koos maakorraldajaga ka maamõõtjaks.

Geodeesia kutsealal on kutsed järgmistel tasemetel:

Maamõõdutehnik, tase 4; Geodeet, tase 5; Geodeet, tase 6 ja Geodeet, tase 7.

Käesolevas kutsestandardis kirjeldatakse 7. taseme geodeedi kutsealaseid kompetentse.

Geodeet, tase 7 on suurte kogemustega tippspetsialist, kes töötab geomaatika valdkonnaga seotud ettevõtetes ja asutustes ja vastutab tööühma töö kvaliteetse täitmise eest.

Geodeet, tase 7 töötab keerulistes ja ettearvamatutes olukordades ning vajaduse korral pakub välja innovaatilisi lahendusi tekkinud probleemidele, vajaduse korral töötab välja ja rakendab uusi tehnoloogiaid.

A.2 Tööosad

A.2.1 Mõõdistustööd objektil

2.1.1 Mõõdistustööde ettevalmistamine

2.1.2 Geodeetilise mõõdistamisvõrgu loomine

2.1.3 Tahhümeetriliste mõõdistamistööde tegemine

2.1.4 Geodeetiline satelliitmõõdistamine

2.1.5 Nivelleerimistööde tegemine

A.2.2 Mõõtmisandmete töötlemine

2.2.1 Mõõtmisandmete kontrollimine ja analüüsimine

2.2.2 Arvutuste tegemine

2.2.3 Jooniste koostamine

2.2.4 Mõõtmisandmete ja arvutustulemuste dokumenteerimine

Valitavad tööosad

A.2.3 Ehitusgeodeetilised tööd

2.3.1 Kõrgusliku ja plaanilise ehitusvõrgu rajamine

2.3.2 Ehitusgeodeetiliste märkimistööde tegemine

2.3.3 Ehitiste (sh tehnoarajatiste) teostus- ja kontrollmõõdistamistööde tegemine ja dokumenteerimine

A.2.4 Inseneritehnilised geodeesiatööd

2.4.1 Hoonete arhitektuurne mõõdistamine ja jooniste koostamine

2.4.2 Keerukamate rajatiste mõõdistamine ja jooniste koostamine

2.4.3 Ajalooliste ehitiste (sh varemete) mõõdistamine

2.4.4 Ehitiste deformatsioonide mõõdistamine

2.4.5 Materjalimahtude mõõdistamine ja arvutamine

2.4.6 Spetsiifiliste rajatiste kalibreerimine ja pasporteerimine

2.4.7 Hüdrograafiliste mõõdistustööde tegemine

A.2.5 Ehitusgeodeetilised uuringud

2.5.1 Mõõdistamisvõrkude rajamine

2.5.2 Maa-ala mõõdistamine

2.5.3 Tehnovõrkude uurimine ja tulemuste dokumenteerimine

2.5.4 Vajalike kooskõlastuste hankimine

A.2.6 Kõrgema geodeesia tööd

2.6.1 Kohalike geodeetiliste võrkude projekteerimine

2.6.2 Riiklike geodeetiliste võrkude projekteerimine

2.6.3 Kohalike geodeetiliste võrkude rajamine ja rekonstrueerimine

2.6.4 Riiklike geodeetiliste võrkude rajamine ja rekonstrueerimine

2.6.5 Gravimeetriliste võrkude rajamine

2.6.6 Koordinaatsüsteemide vahelised teisendused ja teisendusparameetrite määramine

Geomaatika kutseala tööosade ja ülesannete võrdlev loetelu on toodud kutsestandardi lisas nr 1 „Töösad ja tööülesanded“.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Geodeedid töötavad nii kontoris kui ka välitöödel. Tööaeg on paindlik, sõltuvalt vajadusest tuleb objekte mõõdistada ka väljaspool tavapärasest tööaega. Töö iseloom on vahelduv – kontoris töötamine vaheldub välitingimustes töötamisega.

Geodeedi töökeskkonnaga seotud riskifaktorid tulenevad peamiselt liiklusest ja ehituste, ehitus- ja tööstusobjektide eripärast, seetõttu peab ta rangelt järgima kehtivaid ohutusnõudeid.

Teatud olukordades võib juhtuda, et tööülesannete täitmisel tuleb geodeedil siseneda eravaldustesse, riigi piiritsooni või muudele piiratud ligipääsuga territooriumitele. Sellisel juhul on vaja hankida luba nimetatud territooriumil viibimiseks ja töötamiseks.

A.4 Töövahendid

Geodeedi töövahendid kontoritingimustes on kontoritehnika ning erialased tarkvaraprogrammid. Välitingimustes kasutab geodeet asjakohaseid instrumente (nt tahhümeeter, nivelliir, GPS-mõõteriistad jne) ning vajaduse korral ka tavapäraseid käsitööriistu nagu labidas, saag, haamer jne. Välitöö objektidel on kohustuslik kanda turvavarustust (kiiver, helkurvest).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Geodeedi töö eeldab loogilist mõtlemist ja analüüsivõimet, visuaalset mälu, ruumilist kujutlusvõimet. Oluline on ka matemaatiline võimekus ja keskendumisvõime, otsustus- ja planeerimisvõime. Geodeeditöös on vajalikud avatus ja hea suhtlemisoskus, täpsus, kohusetunne, enesedistsipliin ja stressitaluvus. Välitöödeks on soovitatav hea füüsiline vorm ja valmisolek tööks erinevates ilmastikutingimustes.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

7.taseme geodeedina töötajal on erialane kõrgharidus, läbitud täiendkoolitused ning pikaajaline praktiline töökogemus geodeesia vallas.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Geodeet, maamõõtja

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Geodeet, tase 7 kutsestandard koosneb kahest kohustuslikust (B.2.1-2.2) ja neljast valitavast kompetentsist (B.2.3-2.6). 7. taseme geodeedi kutse saamiseks on nõutav kohustuslike (B.2.1 ja B.2.2), vähemalt ühe valitava (B.2.3 - 2.6) ja läbivate kompetentside ja teadmiste (B.2.7 - B.2.13) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Mõõdistustööd objektil	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Registreerib kavandatavad mõõdistustööd vastavalt kehtivale korrale. Korraldab mõõdistustööde ettevalmistamise, valib välja töö tegemiseks vajalikud tehnilised ja meetodilised juhendid. 2. Korraldab etteantud tööülesandest ja valitud mõõdistusvahenditest lähtudes geodeetilise mõõdistamisvõrgu loomist. 3. Kontrollib tahhümeetrilise mõõdistamise tulemusi ja hindab nende vastavust lähteülesandele. 4. Kontrollib geodeetilise satelliitmõõdistamise tulemusi ja hindab nende vastavust lähteülesandele. 5. Kontrollib nivelleerimise tulemusi ja hindab nende vastavust lähteülesandele. Teadmised: a) objektide mõõdistamisel kasutatavad geodeetilised instrumendid, nende tööpõhimõte b) tehnovõrgud c) mõõdistusmeetodid Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitust, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.2 Mõõtmisandmete töötlemine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Otsustab mõõtmisandmete kõlblikkuse edasiseks toiminguks. 2. Teeb geodeetilisi arvutusi, hindab tulemuse tõepärasust ja annab sellele täpsushinnangu. Kinnitab andmete sobilikkuse järgnevateks tööetappideks. 3. Kontrollib vajaduse korral jooniste vastavust reaalsele situatsioonile, arvutustulemustele ning kehtivatele nõuetele. 4. Dokumenteerib ja vajaduse korral arhiveerib mõõtmisandmed, arvutustulemused ja joonised lähtudes tellija esitatud nõuetest. Teadmised: a) geodeetiliste mõõtmisandmete tõlgendamise, analüüsimise ja töötlemise meetodid b) mõõtmisandmete töötlemise ja tasandusarvutuste teooria c) koordinaatide süsteemid ja nendevahelised seosed d) mitmesugused täpsusarvutuse meetodid, nende kasutamine Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitust, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel on nõutav vähemalt ühe valitava kompetentsi (B.2.3 - 2.6) tõendamine

B.2.3 Ehitusgeodeetilised tööd	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Projekteerib ja rajab kõrgusliku ja plaanilise ehitusvõrgu, juhindudes etteantud tehnilistest nõuetest ja objekti eripärast. 2. Töötab välja ehitusgeodeetiliste märkimistööde programmi, teeb märkimistöid keerulisema konfiguratsiooniga (mitme koordinaadistikuga) objektidele. 3. Teeb ehitiste teostus- ja kontrollmöödistamisi juhindudes etteantud tööülesandest ja tehnilistest nõuetest. Koostab teostusjoonised ja võrdleb kontrollmöödistamiste tulemusi ehitusprojektiga ning mittevastavuste tuvastamisel teavitab sellest tellijat.	
Teadmised: a) keerulisemate, sh 3D-ehitusprojektide lugemise oskus b) ehitusalane terminoloogia c) eri liiki ehituskonstruksioonid d) ehitustehnoloogiate alused e) ehitusvõrgu rajamise meetodikad f) märkimis-, teostus- ja kontrollmöödistamise meetodikad	
Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.4 Ehitusgeodeetilised uuringud	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Projekteerib ja rajab möödistamisvõrgu, juhindudes etteantud tehnilistest nõuetest ja objekti eripärast. 2. Kavandab ja korraldab maa-ala möödistamistööd vastavalt lähteülesandele. 3. Kontrollib tehnovõrkude andmestiku loogikat, võrreldes andmeid võrkude haldajate andmetega. 4. Vastutab vajalike kooskõlastuste olemasolu eest.	
Teadmised: a) möödistamisvõrkude rajamise põhimõtted, mõõtmis- ja arvutusmeetodid b) maa-alade möödistamise meetodid c) teadmised tehnovõrkudest d) tehnovõrkude uurimismetoodikad e) tehnovõrkude asendi kooskõlastamise protseduur	
Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitusi, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.5 Kõrgema geodeesia tööd	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Kogub kokku ja analüüsib konkreetse ala geodeetiliste võrkude kohta olevaid arhiivimaterjale. Rekognostseerib geodeetilise võrgu. Saadud andmete alusel ning etteantud tellimusest lähtudes koostab projekti kohaliku geodeetilise võrgu 1., 2. ja 3. järgule. 2. Kogub kokku ja analüüsib projektiga haaratud ala kohta käivaid arhiivimaterjale. Rekognostseerib geodeetilise võrgu. Saadud andmete alusel ning etteantud tellimusest lähtudes koostab geodeetilise võrgu projekti. 3. Rajab ja rekonstrueerib vastavalt projektile kohaliku geodeetilise võrgu 1., 2. ja 3. järku, kaasa arvatud möödistus-, arvutus- ja vormistustööd. 4. Rajab ja rekonstrueerib riiklikke geodeetilisi võrke projektist lähtudes, kaasa arvatud möödistus-, arvutus- ja vormistustööd. 5. Rajab gravimeetrilisi võrke alates projekti koostamisest kuni vormistustöödeni. 6. Määrab koordinaatsüsteemide vahelisi teisendusparameetreid, kasutades vastavaid tarkvaraprogramme. Vajaduse korral teeb ka koordinaatsüsteemide vahelisi teisendusi.	
Teadmised a) geodeetilised referentssüsteemid b) riiklike ja kohalike geodeetiliste võrkude projekteerimine c) riiklike ja kohalike geodeetiliste võrkude mõõtmismetoodikad ja arvutusmeetodid d) gravimeetrilise võrgu ülesehitus, mõõtmismetoodikad ja arvutusmeetodid	

e) erialane tarkvara (nt GNSS-, polügonomeetria-, nivelleerimis- jne võrkude arvutamiseks)	
f) koordinaatsüsteemide vaheliste teisendusparameetrite määramise ja kasutamise meetodika	
Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitust, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	
B.2.6 Insenertehnilised geodeesiatööd	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Juhindudes etteantud lähteülesandest töötab välja meetodika ja tööülesanded hoonete arhitektuurseteks mõõdistustöödeks ning nende põhjal hoonete rekonstrueerimisprojektide tarvis tehtavate jooniste (hoone plaanid, lõiked, fassaadijoonised, konstruktsioonisõlmede joonised, 3D-mudelid jne) koostamiseks. 2. Juhindudes etteantud lähteülesandest töötab välja meetodika ja tööülesanded keerukamate rajatiste (nt sillad, viaduktid, tootmis- ja tehnoloogilised seadmed, elektrialajaamad, hüdrotehnilised rajatised, puhastusseadmed jne) mõõdistustööde teostamiseks ning nende põhjal rajatiste rekonstrueerimisprojektide tarvis tehtavate jooniste (rajatise plaanid, lõiked, fassaadijoonised, konstruktsioonisõlmede joonised, 3D-mudelid jne.) koostamiseks. 3. Juhindudes lähteülesandes fikseeritud detailsus- ja täpsusnõuetest töötab välja meetodika ja tööülesanded ajalooliste ehitiste ja nende osade mõõdistamiseks. 4. Juhindudes etteantud lähteülesandest töötab välja meetodika ja tööülesanded ehitiste deformatsioonide mõõdistamiseks. Analüüsib ja esitleb töö tulemusel saadud andmeid. 5. Juhindudes lähteülesandes püstitatud täpsusnõuetest töötab välja meetodika ja tööülesanded materjalimahtude mõõdistamiseks ja arvutamiseks. 6. Juhindudes antud objekti spetsiifikast ja normdokumentidest töötab välja meetodika ja tööülesanded spetsiifiliste rajatiste (staadionid, kütusemahutid, ujumisbasseinid, lasketiirud, rõõbasteed, keerukamad tööstus- ja tootmiseseadmed jne.) täppismõõdistamiseks, kalibreerimiseks ja pasportiseerimiseks. 7. Juhindudes tellija poolt esitatud lähteülesandest töötab välja meetodika ja tööülesanded ehituslike projekteerimiste eesmärgil tehtavateks hüdrograafilisteks mõõdistustöödeks.	
Teadmised a) hoonete arhitektuurse mõõdistamise meetodikad; b) keeruliste ehitiste mõõdistamise meetodikad; c) ehitiste deformatsioonide kontrolli põhimõtted; d) 3D-mudeli ja mahuarvutuse põhimõtted; e) rajatiste kalibreerimise ja pasportiseerimise põhimõtted; f) hüdrograafilise mõõdistamise meetodikad.	
Hindamismeetod(id): Töömapp ja vajaduse korral suuline küsitlus/intervjuu, dokumentide (haridust, täiendkoolitust, jooksvat erialast staaži kinnitavate) alusel hindamine ja kirjalik test	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.7 Kvaliteedi järgimine töös	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. 7. taseme geodeet osutab oma tööga teenust, mis vastab kokkulepitud standarditele ja kvaliteedinõuetele, ning järgib tööeskirju, ohutusnõudeid, juhiseid ja protseduure. 2. Väljendab ennast kirjalikult hästi, kõik kirjalikud materjalid on esitatud struktureeritult, loogiliselt ja korrektselt. 3. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, näitab üles tegude ja sõnade ühtsust. 4. On vastutustundlik keskkonna ja ühiskonna suhtes. 5. On selge analüütilise mõtlemisega, kasutab oma teadmisi tõhusalt; tunnustab uusi ideid ja arengusuundi. 6. Näeb ja mõistab ettevõtte uusi äri võimalusi, arvestab protsesside ja tegevuste finantsilist poolt. 7. Arvestab laia teemaderingiga, mis on seotud organisatsiooni kui valdkonnaga laiemalt.	
B.2.8 Oma töö planeerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. 7. taseme geodeet on oma töös orienteeritud tulemustele ja tööeesmärkide saavutamisele, ta teeb oma tööd hästi ja pühendunult. Eetilised tõekspidamised ja väärtused on tema jaoks olulised.	

2. Planeerib oma aega ja tegevusi ette, peab kinni kokkulepitud ajakavast, tähtaegadest ja etappidest. Tema tööstiil on süsteemne, meetoodiline ja korrapärane.

3. Enne mistahes otsuse langetamist analüüsib geodeet kogu tema kasutuses olevat asjakohast numbrilist ja verbaalset teavet, samuti kõiki teisi infoallikaid.

B.2.9 Suhtlemisoskused ja meeskonnatöö

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Ta loob head suhted nii kui ka klientide ja kolleegidega ning suhtleb edukalt inimestega kõikidelt tasanditelt.
2. Kohandub meeskonnaga ja hoiab meeskonnavaimu.
3. Jagab oma teadmisi ja oskusi kolleegidega.
4. Delegeerib tööd asjakohaselt ja õiglaselt, luues alluvatele arenguvõimalusi ja juhendades neid.
5. Juhib ja kontrollib, algatab tegevusi, annab teistele suunatunnetuse ja võtab vastutust.

B.2.10 Toimetulek probleemidega

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. 7. taseme geodeet on kohanemisvõimeline, reageerib ja kohaneb hästi muutustega, talub pinget ja tuleb hästi toime tagasilöökidega. Ta töötab tulemuslikult ka pingelises olukorras ja vajadusel tuleb toime konfliktidega. Suhtub mõistvalt kriitikasse ja õpib sellest.

B.2.11 Elukestva õppe protsessis osalemine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Õpib ja omandab uusi tööülesandeid, meetodeid ja tehnikaid; otsib õppimisvõimalusi, läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele innovaatselt ja loovalt. Võtab omaks uue tehnoloogia.
2. Geodeet otsib sobivaid õppimisvõimalusi ja arendab oma tööteadmisi läbi pideva professionaalse arengu.

B.2.12 Keelteoskus

EKR tase 7

Eesti keel tasemel C1

Vähemalt üks võõrkeel tasemel B2 ja teine võõrkeel tasemel B1

B.2.13 Arvuti kasutamise oskused

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

Arvutioskused tasemel AO1- AO7, AO12

Üldteadmised CAD-programmidest

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

7. taseme geodeedi kutset läbivad teadmised:

- a) geodeetilised instrumendid, mõõtmisvahendid ja mõõtmisviisid
- b) geodeesia-alane terminoloogia
- c) geodeetilised võrgud
- d) mõõtmis- ja arvutustulemuste dokumenteerimine, vormistamine ja arhiveerimine:
- e) geodeedi tööd reguleeriv seadusandlus:
 - Majandustegevuse registri seadus
 - Ruumiandmete seadus
 - Majandus- ja Kommunikatsiooniministri määrus „Ehitusgeodeetiliste uurimistööde tegemise kord“
 - Ehitusseadus
 - Maakatastriseadus
- f) juhtimisalased teadmised, meeskonnatöö
- g) üldteadmised raamatupidamisest;
- h) üldteadmised ettevõtlusest

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris

13-21112014-3.4/6k

2. Kutsestandardi koostajad	Mairolt Kakko, OÜ REIB, Eesti Geodeetide Ühing Jaan Kallandi, OÜ Metricus, Eesti Geodeetide Ühing Jüri Randjärv, Eesti Maaülikool Karin Kollo, Maa-amet Toivo Tomingas, Maa-amet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	33
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.11.2014
6. Kutsestandardi kehtib kuni	12.03.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2165 Kartograafid ja maamõõtjad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Land surveyor, level 7
Soome keeles	maanmittari
Vene keeles	геодезист
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	